

Total number of pages-32

Subject Code : C3

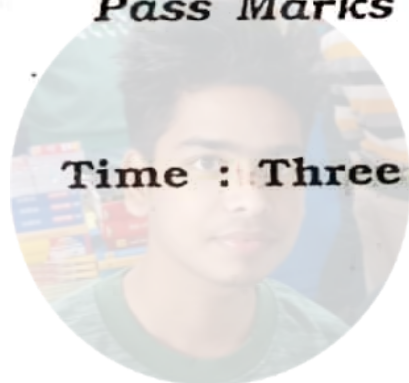
B16-
EN/AS

2016

GENERAL SCIENCE

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

 GET IT ON
Google Play

 Download Now

 SEBA/HSLC
পূৰ্ণ
প্রশ্ন কাকত

HSLC Question Paper

BELLAL HOSSAIN MONDAL®

SECTION - A

‘ক’ ভাগ

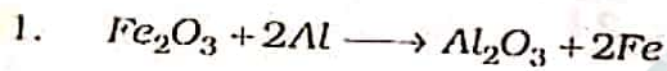
‘ক’-বিভাগ

For each question given below four answers are given. Out of four only one answer is correct. Select the correct answer.

1×10=10

তলত প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ চাৰিটাকৈ উত্তৰ দিয়া আছে। চাৰিটাৰ ভিতৰত মাত্ৰ এটাহে উত্তৰ শুদ্ধ। শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

নিচের প্ৰতিটি প্ৰশ্নৰ চাৰটি উত্তৰ দেওৱা আছে। চাৰটিৰ মध्ये একটি উত্তৰ শুদ্ধ। শুদ্ধ উত্তৰটি বেৰ কৰো।

The above reaction is an example of—

ওপৰৰ বিক্ৰিয়াটো হ'ল —

ওপৰৰ বিক্ৰিয়াটি হলো —

(a) a combination reaction

এটা সংযোজন বিক্ৰিয়াৰ উদাহৰণ

একটি সংযোগ বিক্ৰিয়াৰ উদাহৰণ

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) a decomposition reaction

এটা বিয়োজন বিক্রিয়ার উদাহরণ

একটি বিয়োজন বিক্রিয়ার উদাহরণ

(c) a displacement reaction

এটা অপসারণ বিক্রিয়ার উদাহরণ

একটি অপসারণ বিক্রিয়ার উদাহরণ

(d) a double displacement reaction

এটা দ্বিঅপসারণ বিক্রিয়ার উদাহরণ

একটি দ্বিঅপসারণ বিক্রিয়ার উদাহরণ

2. A solution turns red litmus blue.

The pH of the solution is —

এটা দ্রবই বগা লিটমাছ নীলা কৰে।

একটি দ্রব লাল লিটমাস নীল করে।

দ্রবটোৰ pH হ'ল —

দ্রবটির pH হ'লো —

(a) 1

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) 4

(c) 5

(d) 10

3. Which of the following metals reacts violently with cold water?

তলৰ কোনটো ধাতুৱে ঠাণ্ডা পানীৰ লগত প্ৰবল বেগে বিক্ৰিয়া কৰে?

নিচৰ কোন ধাতুটি শীতল জলৰ সন্মুখত প্ৰবল বেগে বিক্ৰিয়া কৰে?

(a) Al

(b) Fe

(c) Na

(d) Ca

BELLAL HOSSAIN MONDAL

4. In the periodic table of the elements, in a period from left to right atomic radius gradually

মৌলৰ পৰ্য্যাবৃত্ত তালিকাৰ পৰ্য্যায় এটাত বাওঁফালৰ পৰা সোঁফাললৈ পারমাণবিক ব্যাসার্ধ ক্ৰমান্বয়ে

মৌলৰ পৰ্য্যাবৃত্ত তালিকাৰ পৰ্য্যয়ে বাঁদিক থেকে ডানদিকের পারমাণবিক ব্যাসার্ধ ক্ৰমান্বয়ে

(a) increases

বাড়ে

বাড়ে

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) decreases

কমে

কমে

(c) remains same

একেই থাকে

একেই থাকে

(d) none of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়।

ওপৰৰ একটিও নয়।

5. Two wires have lengths, resistances, resistivities — each in the ratio 1 : 2. What is the ratio of their diameters ?

দুডাল তাঁৰৰ দৈৰ্ঘ্য, ৰোধ, ৰোধাংক — প্ৰতিটোৰ ক্ষেত্ৰত অনুপাতৰ মান 1 : 2. তাঁৰ দুডালৰ ব্যাসৰ অনুপাত কিমান হ'ব?

দুটি তাৰেৰ দৈৰ্ঘ্য, ৰোধ, উপাদানেৰ ৰোধাংক — প্ৰতিটিৰ ক্ষেত্ৰে অনুপাতেৰ মান 1 : 2. তাৰেৰ ব্যাসেৰ অনুপাত কত হ'বে?

(a) 1 : 2

(b) 1 : 4

(c) 4 : 1

(d) $1 : \sqrt{2}$

BELLAL HOSSAIN MONDAL

Which of the following is not a conventional source of energy ?

তলৰ কোনটো পৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস নহয় ?

নিচের কোনটি প্রচলিত শক্তির উৎস নয় ?

(a) Fossil fuels

জীৱাশ্ম ইন্ধন

জীৱাশ্ম জ্বালানী

(b) Bio-Mass

জীৱভৰ

জৈৱ ভৰ

(c) Nuclear energy

নিউক্লীয় শক্তি

নিউক্লীয় শক্তি

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(d) Wind energy

বায়ু শক্তি

বায়ু শক্তি

7. The part of the brain which is responsible for maintaining equilibrium and posture of the body is

মস্তিষ্কৰ যি অংশই দেহৰ সমতা আৰু ভংগিমা নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে দায়ী, সেই অংশ হ'ল —

মস্তিষ্কৰ যে অংশ দেহৰ সমতা এবং ভঙ্গিমা নিয়ন্ত্ৰণৰ জন্য দায়ী, সেই অংশ হ'লো —

(a) Cerebellum

চেৰিবেলাম

সেরেবেলাম

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) Medulla

মেডুলা

মেডুলা

(c) Pons

পন্ট

পন্স

(d) Cerebrum

চেব্রাম

সেরেব্রাম

8. Which one of the following is a biodegradable waste?

তলত দিয়া কোনটো জীৱ নিম্নিকৰণ পেলনিয়া দ্ৰব্য?

নিম্নলিখিত কোনটি জীৱ নিম্নকৰণ বৰ্জ্য পদাৰ্থ?

(a) Polythene bag

পলিথিনৰ মোনা

পলিথিনেৰ ব্যাগ

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) Peeled skin of mango

আমৰ বাকলি

আমেৰ খোসা

(c) Torn leather bag

ফালি যোৰা চমৰাৰ মোনা

ছেঁড়া চামড়ার ব্যাগ

(d) Plastic bottle

প্লাষ্টিকৰ বটল

প্লাষ্টিক বোতল

9. Anaerobic respiration occurs in —

অবাত শ্বসন সম্পন্ন হয় —

অবাত শ্বসন সম্পন্ন হয় —

(a) Mitochondria

মাইট'কন্ড্ৰিয়াত

মাইটোকোণ্ড্ৰিয়াতে

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) Chloroplast

ক্ল'র'প্লাস্ট

ক্রোরোপ্লাস্টে

(c) Nucleus

কোষকেন্দ্র

কোষকেন্দ্রে

(d) Cytoplasm

চাইট'প্লাজম

সাইটোপ্লাজমে

BELLAL HOSSAIN MONDAL

10. The organs having different origin, similar appearance and similar function are

যিবোর অংগৰ উৎপত্তি বেলেগ কিন্তু দেখাত একে আৰু একে কাৰ্য্য সম্পন্ন কৰে, সেইবোৰ হ'ল —

যেসব অঙ্গৰ উৎপত্তি আলাদা, কিন্তু দেখতে এক এবং একই ধৰণেৰ কাৰ্য সম্পন্ন কৰে, সেগুলো হলো —

(a) Homologous

সমসংস্থ

সমসংস্থ

(b) analogous

সমবৃত্তি

সমবৃত্তি

(c) adjacent

নিকটবর্তী

নিকটবর্তী

(d) vestigial

অবশেষাংগ

অবশেষাঙ্গ

BELLAL HOSSAIN MONDAL

SECTION – B

‘খ’ ভাগ

‘খ’-বিভাগ

1. Draw the electron dot structure of ethane.

ইথেনের ইলেকট্রন বিন্দু গঠন আঁকা।

ইথেনের ইলেকট্রন বিন্দু গঠন আঁকো।

12. Name the Sodium compound which is used for softening hard water.

1

কঠিন পানীক কোমল (মৃদু) পানীলৈ ৰূপান্তৰ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা ছ'ডিয়ামৰ যৌগটোৰ নাম লিখা।

খৰ জলকে মৃদু জলে ৰূপান্তৰিত কৰতে ব্যৱহৃত সোডিয়ামৰ যৌগটিৰ নাম লেখো।

13. Why in nature do we find more tall pea-plants than dwarf pea-plants?

1

প্ৰকৃতিত কিয় আমি চাপৰ মটৰমাহৰ গছতকৈ ওখ মটৰমাহৰ গছ বেছিকৈ দেখা পাওঁ?

প্ৰকৃতিতে আমাৰা কেন ছোট মটৰগুটি গাছৰ (লতা) চেয়ে উঁচু মটৰগুটিৰ গাছ (লতা) বেশি দেখতে পাই?

14. How the amount and time of secretion of hormones are controlled?

1

হৰম'নৰ পৰিমাণ আৰু নিঃসৃত হোৱাৰ সময় কেনেদৰে নিয়ন্ত্ৰিত হয়?

হৰমোনেৰ পৰিমাণ এবং নিঃসৃত হওয়াৰ সময় (বেৰ হওয়াৰ সময়) কীভাবে নিয়ন্ত্ৰিত হয়?

15. If three resistances connected in parallel are in relation $R_1 > R_2 > R_3$, then what is the relation between the currents through them? 1

সমান্তরাল সংজ্ঞাত থকা তিনিটা বোধক যদি $R_1 > R_2 > R_3$ হয়, তেন্তে সিহঁতৰ মাজেদি যোৱা বিদ্যুৎ প্ৰবাহৰ সম্পৰ্ক কি?

সমান্তরাল সমবায়ো যুক্ত তিনিটি ৰোধকৰ সম্পৰ্ক যদি $R_1 > R_2 > R_3$ হয়, তাহলে তাদেৰ ভিতৰ দিয়ে যাওয়া বিদ্যুৎ প্ৰবাহৰ সম্পৰ্ক কী?

16. Take 1g copper powder in a china dish and heat, then — $1 \times 2 = 2$

চীনা মাটিৰে তৈয়াৰী এখন থালত 1g ক'পাৰ পাউদাৰ লৈ গৰম কৰা হলে —

চীনে মাটিৰ তৈৰী একটি থালায় 1g ক'পাৰ পাউডাৰ নিয়ে গৰম করলে —

(a) What will be the colour of the copper powder?

ক'পাৰ পাউদাৰখিনিৰ বৰণ কেনে হ'ব?

কপাৰ পাউডাৰটিৰ ৰং কী হব?

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) Write the balanced chemical reaction for the above observation.

ওপৰৰ পৰ্যবেক্ষণটোৰ এটা সন্তুলিত সমীকৰণ লিখা।

ওপৰেৰ পৰ্যবেক্ষণটিৰ একটি সন্তুলিত সমীকৰণ লেখো।

Or / নাইবা / অথবা

✓ Translate the following statements into chemical equations and balance them.

1×2=2

✓ তলৰ উক্তি সমূহ ৰাসায়নিক সমীকৰণৰ ৰূপত লিখা আৰু সম্বলন কৰা।

নিচের উক্তিগুলো ৰাসায়নিক সমীকৰণৰ ৰূপে লেখো এবং সম্বলন কৰো।

✓ (a) Hydrogen gas combines with nitrogen to form ammonia.

হাইড্ৰ'জেন গেছ নাইট্ৰজেন গেছৰ লগত বিক্ৰিয়া কৰি এমনিয়া প্ৰস্তুত কৰে।

হাইড্ৰোজেন গ্যাস নাইট্ৰজেন গ্যাসৰ সঙ্গে মিশিয়ে অ্যামোনিয়া প্ৰস্তুত কৰা হয়।

✓ (b) Zinc carbonate is heated strongly to give Zinc oxide and Carbon dioxide.

জিংক কাৰ্বনেট প্ৰবলভাৱে উত্তপ্ত কৰিলে জিংক অক্সাইড আৰু কাৰ্বন ডাই অক্সাইড প্ৰস্তুত হয়।

জিংক কাৰ্বনেট প্ৰবলভাৱে গৰম কৰিলে জিংক অক্সাইড এবং কাৰ্বন ডাই অক্সাইড প্ৰস্তুত হয়।

7. Define exothermic and endothermic reaction. Give one example of each with chemical equation. 1+1=2

তাপবর্জি আৰু তাপগ্রাহী বিক্রিয়াৰ সংজ্ঞা লিখা। বাসায়নিক সমীকৰণ সহ প্ৰত্যেকৰে এটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।

তাপবর্জিত এবং তাপগ্রাহী বিক্রিয়ার সংজ্ঞা লেখো। রাসায়নিক সমীকরণ সহ প্রতিটির একটি করে উদাহরণ দাও।

8. What will happen if a solution of sodium hydrocarbonate is heated? Give the equation of the reaction involved. 1+1=2

ছাডিয়াম হাইড্ৰ'কাৰ্বনেট দ্ৰৱ এটা উত্তপ্ত কৰিলে কি ঘটে? বিক্ৰিয়াটোৰ বাসায়নিক সমীকৰণ লিখা।

সোডিয়াম হাইড্ৰোকাৰ্বনেটৰ একটা দ্ৰৱ গৰম কৰলে কী হয়? বিক্ৰিয়াটিৰ বাসায়নিক সমীকৰণ লেখো।

Or / নহিবা / অথবা

Write the balanced chemical equation for the preparation of bleaching powder. Mention two uses of bleaching powder. 1+1=2

ব্লিচিং পাউদাৰ প্ৰস্তুতিত ঘটা বিক্ৰিয়াৰ সম্বলিত বাসায়নিক সমীকৰণ লিখা। ব্লিচিং পাউদাৰৰ দুটা ব্যৱহাৰ লিখা।

ব্লিচিং পাউডাৰ প্ৰস্তুতিতে সংঘটিত বিক্ৰিয়াৰ সম্বলিত বাসায়নিক সমীকৰণ লেখো। ব্লিচিং পাউডাৰৰ দুটি ব্যৱহাৰ লেখো।

19. Describe the process of budding in hydra. 2

হাইড্রার মুকুলোদ্গম পদ্ধতি বর্ণনা কৰা।

হাইড্রার মুকুলোদ্গম পদ্ধতি বর্ণনা কৰো।

20. (a) What do you mean by accommodation of eye lens? 1

চকুৰ লেন্সৰ উপযোজন ক্ষমতা বুলি ক'লে কি বুজা?

চোখৰ লেন্সৰ উপযোজন ক্ষমতা বলতে কী বোৰো?

(b) Draw a diagram to show that a beam of white light can pass without dispersion through two prisms. 1

চিত্ৰ অংকন কৰি দেখুওৱা যে বগা পোহৰ বৰ্ণাঙ্ক বিচ্ছূৰিত নোহোৱাকৈ দুটা প্ৰিজমৰ মাজেদি পাৰ হৈ যাব পাৰে।

চিত্ৰ অংকন কৰে দেখাও যে সাদা বৰ্ণাঙ্ক দুটি প্ৰিজমৰ ভিতৰ দিয়ে বিচ্ছূৰিত না হয়ে অতিক্ৰম কৰতে পাৰে।

21. State the two laws of refraction of light. 1+1=

প্ৰতিসৰণৰ সূত্ৰ দুটা লিখা।

প্ৰতিসৰণৰ সূত্ৰ দুটি লেখো।

BELLAL HOSSAIN MONDAL

Cont

22. Explain the underlying principle of an electric generator by drawing a labelled diagram. 2

এটা চিহ্নিত চিত্ৰৰ সহায়ত বৈদ্যুতিক জেনেৰেটৰৰ নীতি ব্যাখ্যা কৰা।

একটি চিহ্নিত চিত্ৰৰ সাহায্যে বৈদ্যুতিক জেনেৰেটৰৰ নীতি ব্যাখ্যা কৰো।

23. (a) State the rule which is used to know the direction of induced current in a coil. 1

কুণ্ডলী এটাত আৱিষ্ট বিদ্যুৎ প্ৰবাহৰ দিশ-জানিবলৈ ব্যৱহৃত নিয়মটো উল্লেখ কৰা।

একটি কুণ্ডলীতে (বৰ্তনীতে) আৱিষ্ট বিদ্যুৎ প্ৰবাহৰ দিক জানতে ব্যৱহৃত নিয়মটি উল্লেখ কৰো।

(b) Draw the magnetic field lines when current passes through a circular coil. 1

বৃত্তাকাৰ কুণ্ডলীৰ মাজেদি প্ৰবাহ চালিত হ'লে সৃষ্টি হোৱা চুম্বকীয় বলৰেখাবোৰ অংকন কৰা।

একটি বৃত্তাকাৰ বৰ্তনীৰ ভিতৰ দিয়ে প্ৰবাহ চালিত হলে সৃষ্টি চুম্বকীয় বলৰেখাগুলি অংকন কৰো।

24. (a) An atom has electronic configuration 2.8.1

এটা মৌলৰ পৰমাণুৰ ইলেকট্ৰনীয় বিন্যাস হ'ল 2.8.1

একটি মৌলৰ পৰমাণুৰ ইলেকট্ৰনীয় বিন্যাস হ'লো 2.8.1

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(ii) . What is the atomic number of the element? 1

মৌলটোৰ পাৰমাণৱিক সংখ্যা কিমান?

মৌলটিৰ পাৰমাণৱিক সংখ্যা কত?

(ii) To which of the following elements would it be chemically similar?

(atomic numbers are given in the parenthesis)

K(19), Cl(17), Mg(12), Ar(18)

1

তলৰ মৌলবোৰৰ কোনটোৰ সৈতে ইয়াৰ ৰাসায়নিক সাদৃশ্য আছে?

(বন্ধনীৰ ভিতৰত পারমাণবিক সংখ্যাবোৰ দিয়া আছে)

K(19), Cl(17), Mg(12), Ar(18)

নিচের মৌলগুলোর কোনটির সঙ্গে এর রাসায়নিক সাদৃশ্য আছে?

(বন্ধনীর ভেতরে পারমাণবিক সংখ্যাগুলো দেওয়া আছে)

K(19), Cl(17), Mg(12), Ar(18)

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) Write the name of the metals of the second period of the periodic table.

1

পর্যাবৃত্ত তালিকাৰ দ্বিতীয় পৰ্যায়ত থকা ধাতু সমূহৰ নাম লিখা। Li, Be

পর্যাবৃত্ত তালিকাৰ দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰ ধাতুগুলোর নাম লেখো।

Or / নাইবা / অথবা

The position of the elements A, B and C in the periodic table are shown below

পর্যাবৃত্ত তালিকাত থকা মৌল A, B আৰু Cৰ স্থান সমূহ তলত দেখুওৱা হৈছে।

পর্যাবৃত্ত তালিকায় অবস্থিত মৌল A, B এবং C-ৰ স্থানগুলো নিচে দেখানো হয়েছে।

Group 16

Group 17

১৬ বৰ্গ

১৭ বৰ্গ

—

—

—

A

—

—

BELLAL HOSSAIN MONDAL

B

C

(a) State whether A is a metal or non metal?

মৌল A ধাতু নে অধাতু?

মৌল A ধাতু না অধাতু?

↓ (b) Will C be larger or smaller in size than B?

1

C মৌলটো B মৌলতকৈ আকাৰত ডাঙৰ নে সৰু?

C মৌলটি B মৌল থেকে আকাৰে বড় না ছোট?

↓ (c) Which type of ion, (cation or anion) will be formed by the element A?

1

C মৌলই কেনে ধৰণৰ আয়ন (কেটায়ন নে এনায়ন) গঠন কৰে?

C মৌল কী ধৰণের আয়ন গঠন করে?

25. How nervous tissue maintains muscular movement?

3

স্নায়ুকলাই কেনেকৈ পেশীয় চলন নিয়ন্ত্ৰণ কৰে?

স্নায়ুকলা কীভাবে পেশীর চলাচল নিয়ন্ত্ৰণ করে?

BELLAL HOSSAIN MONDAL

Or / নাইবা / অথবা

Why do we use iodized salt in diet ?

আমি আহাৰত কিয় আয়ডিন যুক্ত নিমখ ব্যৱহাৰ কৰো?

আমরা আহাৰে কেনে আয়ডিন যুক্ত লবণ ব্যৱহাৰ কৰি?

26. What is fossil ? How does fossil help in tracing evolution ?

1+2=3

জীৱাশ্ম কি? জীৱাশ্মই কেনেকৈ বিবৰ্তনৰ সন্ধানত সহায় কৰে?

জীৱাশ্ম কী? জীৱাশ্ম কীভাবে বিবৰ্তনৰ সন্ধানত সাহায্য কৰে?

Or / নাইবা / অথবা

BELLAL HOSSAIN MONDAL

How are the areas of study — evolution and classification interlinked ?

Explain.

3

বিবৰ্তন আৰু শ্ৰেণীবিভাগ — এই দুটা অধ্যয়নৰ বিষয় কিদৰে সম্পৰ্কিত? ব্যাখ্যা কৰা।

বিবৰ্তন এবং শ্ৰেণী বিভাজন-এই দুটি অধ্যয়নের বিষয়ে কীভাবে সম্পৰ্কিত? ব্যাখ্যা কৰো।

27. Explain how do pesticides applied in agriculture affect us.

কৃষিত প্রয়োগ করা কীটনাশক দ্রব্যবোরে কেনেকৈ আমাক প্রভাবান্বিত করে — ব্যাখ্যা করা।

কৃষিকার্যে প্রযুক্ত কীটনাশক দ্রব্যগুলো কীভাবে আমাদের প্রভাবান্বিত করে — ব্যাখ্যা করো।

Or / নহিবা / অথবা

Write how flow of energy occurs in an ecosystem.

পরিস্থিতিতন্ত্রে শক্তির প্রবাহ কেনেদবে হয় লিখা।

পরিস্থিতিতন্ত্রে শক্তির প্রবাহ কীভাবে হয় লেখো।

BELLAL HOSSAIN MONDAL

28. What are the energy potentials from sea? Mention limitation of any one of them.

2+1=3

সমুদ্রৰ পৰা উৎপন্ন শক্তিৰ উৎসবোৰ কি কি? যিকোনো এটাৰ সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।

সমুদ্রৰ পৰা উৎপন্ন শক্তিৰ উৎসবোৰ কি কি? যিকোনো এটাৰ সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।

সমুদ্র থেকে উৎপন্ন শক্তির উৎসগুলো কী কী? যে কোনো একটির সীমাবদ্ধতা উল্লেখ করো।

29. How does reproduction help in providing stability to populations species ?

কোনো জীৱৰ প্ৰজাতিৰ জনসংখ্যা স্থিৰ ৰখাৰ বাবে প্ৰজননে কিদৰে সহায় কৰে?

কোনও জীৱৰ প্ৰজাতিৰ জনসংখ্যাৰ স্থিৰতা সঠিক ৰাখাৰ জন্য প্ৰজনন কীভাবে সাহায্য কৰে?

30. For a person near point of vision is 100cm. What should be the power nature of lens he must wear so as to have normal vision ? Draw the ray diagram.

1+1+1=

মানুহ এজনৰ চকুৰ বাবে নিকট বিন্দু 100cm. তেওঁৰ চকুৰ স্বাভাৱিক দৃষ্টিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লগীয়া লেন্সৰ ক্ষমতা আৰু ধৰণ কি হ'ব? ৰশ্মিচিত্ৰ আঁকিবা।

একজন মানুহৰ চোখেৰে জন্য নিকট বিন্দু 100cm। তঁৰ চোখেৰে স্বাভাৱিক দৃষ্টিৰ জন্য ব্যৱহাৰ লেন্সৰ ক্ষমতা এবং ধৰণ কী হ'বে? ৰশ্মিচিত্ৰ আঁকো।

31. Draw a diagram where there is a battery consisting of 4 cells 3V each, four resistors 5Ω , 10Ω , 15Ω and 20Ω in series with a key, ammeter along with a voltmeter across 20Ω . Calculate the readings of ammeter and voltmeter.

বৰ্তনী এটা অংকন কৰা য'ত চাৰিটা 3V কোষ থকা বেটাৰী, 5Ω , 10Ω , 15Ω আৰু 20Ω চাৰিটা ৰোধ এটা চাৰি, এটা এমিটাৰ শ্ৰেণীবদ্ধ সজ্জাত আছে আৰু 20Ω ৰোধৰ দুই প্ৰান্তত ভল্টমিটাৰ সংযোগ কৰা আছে। এমিটাৰ আৰু ভল্টমিটাৰৰ পাঠৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

একটি বর্তনী আঁকো যাতে চারটি 3V কোষযুক্ত ব্যাটারী, 5Ω, 10Ω, 15Ω এবং 20Ω চারটি রোধ, একটি চাবি, একটি এ্যামমিটার শ্রেণীবদ্ধ সজ্জায় আছে এবং 20Ω রোধের দু'প্রান্তে একটি ভোল্টমিটার সংযুক্ত আছে। এ্যামমিটার পাঠের মান নির্ণয় করো।

32. (a) What are the two properties of carbon which lead to the huge number of carbon compounds we see around us? 2

কার্বনের কোন দুটা ধর্ম বাবে আমি আমার চারিওফালে অজস্র কার্বন যৌগ পাওঁ।

কার্বনের কোন দু'টি ধর্মের জন্য আমরা আমাদের চারদিকে অজস্র কার্বন যৌগ পাই।

(b) Draw the structure of the following compound :

তলব যৌগটোর গঠন আঁকো :

নিচের যৌগটির গঠন আঁকো :

Ethanoic acid

ইথানয়িক এছিড

ইথানয়িক এ্যাসিড

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(c) Give one example of a substitution reaction with a chemical equation.

1

এটা প্রতিস্থাপন বিক্রিয়ার উদাহরণ রাসায়নিক সমীকরণ এটার সহায়ত দিয়া।

একটি প্রতিস্থাপন বিক্রিয়ার উদাহরণ একটি রাসায়নিক সমীকরণের সাহায্যে দাও।

(d) What happens when ethanol is heated with excess concentrated sulphuric acid? Write necessary chemical equation.

1

অধিক পরিমাণের গাঢ় ছালফিউরিক এছিডের সৈতে ইথানল উত্তপ্ত করিলে কি ঘটে? প্রয়োজনীয় রাসায়নিক সমীকরণ লিখ।

বেশি পরিমাণের গাঢ় সালফিউরিক অ্যাসিডের সঙ্গে ইথানল গরম করলে কী ঘটে? প্রয়োজনীয় রাসায়নিক সমীকরণ লেখো।

Or / নাইবা / অথবা

(a) What is homologous series?

সমগণীয় শ্রেণী কাক বোলে?

সমগণীয় শ্রেণী কাকে বলে?

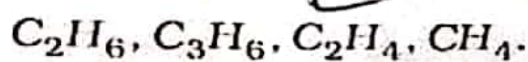
BELLAL HOSSAIN MONDAL

Write the names of two homologous series. 1+1=2

দুটি সমগণীয় শ্রেণীর নাম লিখ।

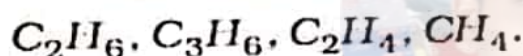
দুটি সমগণীয় শ্রেণীর নাম লেখো।

(b) Which of the following hydrocarbons undergo addition reaction ?

2

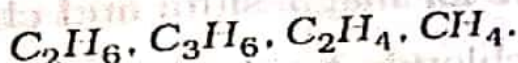
তলব কোনবোর হাইড্র'কার্বনে যোগাত্মক বিক্রিয়া দেখুৱায়?

নীচের কোনগুলো হাইড্রোকার্বন যোগাত্মক বিক্রিয়া দেখায়?

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(c) Give one example of a combustion reaction with chemical equation. 1

রাসায়নিক সমীকরণের সৈতে দহন বিক্রিয়া এটার উদাহরণ দিয়া।

রাসায়নিক সমীকরণের সঙ্গে একটি দহন বিক্রিয়ার উদাহরণ দাও।

Contd.

33. (a) What is roasting? Explain with a chemical equation.

তাপজারণ কাক বোলে? বাসায়নিক সমীকৰণ এটাৰ দ্বাৰা ব্যাখ্যা কৰা।

তাপজারণ কাকে বলে? একটি বাসায়নিক সমীকরণের দ্বারা ব্যাখ্যা কৰো।

BELLAL HOSSAIN MONDAL

(b) Describe the electrolytic process of refining of copper with a neat labelled diagram.

ক'পাৰ ধাতু শোধনৰ বিদ্যুৎ পৰিশোধন পদ্ধতিটো চিহ্নিত চিত্ৰৰ সৈতে বৰ্ণনা কৰা।

কপাৰ ধাতু শোধনের বিদ্যুৎ পরিশোধন পদ্ধতিটি চিহ্নিত চিত্রের সঙ্গে বৰ্ণনা কৰো।

Or / নাইবা / অথবা

Write the electron dot structure for magnesium and chlorine. Show the formation of magnesium chloride by the transfer of electrons. What are the ions present in this compound?

2+2+1=5

মেগনেছিয়াম আৰু ক্ল'ৰিনৰ ইলেক্ট্ৰন বিন্দু গঠন লিখা। ইলেক্ট্ৰন স্থানান্তৰৰ জৰিয়তে মেগনেছিয়াম ক্ল'ৰাইডৰ গঠন লিখা। এই যৌগটোত থকা আয়ন সমূহ কি কি?

ম্যাগনেছিয়াম এবং ক্লোরিনের ইলেক্ট্ৰন বিন্দু গঠন লেখো। ইলেক্ট্ৰন স্থানান্তরের সাহায্যে ম্যাগনেছিয়াম ক্লোরাইডের গঠন লেখো। এই যৌগটিতে স্থিত আয়নগুলো কী কী?

34. Describe the flow of blood through different chambers of heart of man with neat labelled diagram. 3+2=5

মানুষৰ হৃদপিণ্ডৰ বিভিন্ন কোঠালীৰ মাজেৰে হোৱা তেজৰ প্ৰবাহ এটা চিহ্নিত চিত্ৰৰ সৈতে বৰ্ণনা কৰা।

মানুষৰ হৃদপিণ্ডৰ বিভিন্ন কোষৰ মध्ये রক্তপ্ৰবাহ, একটি চিহ্নিত চিত্ৰসহ বৰ্ণনা কৰো।

Or / নাইবা / অথবা

Describe the process of digestion in different parts of the alimentary canal in man. 5

মানুষৰ খাদ্যনালীৰ বিভিন্ন অংশত হোৱা পাচন প্ৰক্ৰিয়া বৰ্ণনা কৰা।

মানুষৰ খাদ্যনালীৰ বিভিন্ন অংশৰ পাচন প্ৰক্ৰিয়া বৰ্ণনা কৰো।

BELLAL HOSSAIN MONDAL

35. Why a convex mirror is used as a rear view mirror in vehicles ? A convex mirror used for rear view on an automobile has a radius of curvature of $4m$. A bus is located at $5m$ from this mirror. Find the position of the image. 2+3=5

গাড়ীৰ পিছলৈ চোৱা দাপোন হিচাপে উত্তল দাপোন কিয় ব্যৱহাৰ কৰা হয়? বাহন এখনৰ পিছলৈ চোৱা উত্তল দাপোন এখনৰ ভাঁজ ব্যাসার্ধ $4m$ । দাপোনখনৰ পৰা $5m$ দূৰত্বত এখন বাছ আছে। বাছখনৰ প্ৰতিবিম্বৰ স্থান নিৰ্ণয় কৰা।

গাড়ীৰ পেছনে উত্তল আয়না দেখাৰ জন্য কেন ব্যৱহৃত হয়? একটি গাড়ীৰ পেছনে উত্তল আয়নাৰ ভাঁজ ব্যাসার্ধ $4m$ । আয়না থেকে $5m$ দূৰে একটি বাস আছে। বাসটিৰ প্ৰতিবিম্বৰ স্থান নিৰ্ণয় কৰো।

Or / নাইবা / অথবা

The magnification produced by a plane mirror is $+1$.

What does it mean? An object 5.0cm in height is placed at a distance 20cm in front of convex mirror of radius of curvature 30cm . Find the position of the image, its nature and size.

1+4=5

এখন সমতল দাপোনৰ পৰিবৰ্ধন $+1$. ইয়াৰ অৰ্থ কি?

30cm ভাঁজ ব্যাসার্ধৰ উত্তল দাপোন এখনৰ পৰা 20cm দূৰত্বত 5cm উচ্চতাৰ এটা বস্তু ৰখা হৈছে। এতিয়া প্ৰতিবিম্বৰ অৱস্থান, আকাৰ আৰু প্ৰকৃতি নিৰ্ণয় কৰা।

একটি সমতল আয়নাৰ পৰিবৰ্ধন $+1$. এর অর্থ কী? 30cm ভাঁজ ব্যাসার্ধের উত্তল আয়নাৰ থেকে 20cm দূৰে 5cm উচ্চতাৰ একটি জিনিস ৰাখা হয়েছে। এখন প্ৰতিবিম্বৰ অৱস্থান, আকাৰ এবং প্ৰকৃতি নিৰ্ণয় কৰো।

36. Discuss the three 'R's of environment protection.

5

পৰিবেশ ৰক্ষাৰ তিনিটা 'R'ৰ কথা আলোচনা কৰা।

পৰিবেশ ৰক্ষাৰ তিনিটা 'R'-এৰ বিষয়ে আলোচনা কৰো।

BELLAL HOSSAIN MONDAL

Or / নহিবা / অথবা

Discuss why should we manage our resources.

X আমি আমার সম্পদবাজির কিয় ব্যবস্থাপনা করা উচিত — আলোচনা করা।

আমরা কেন আমাদের সম্পদরাশির ব্যবস্থাপনা করবো — আলোচনা করো।

BELLAL HOSSAIN MONDAL

— x —